

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
НАПНУ Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Національний університет
«Львівська політехніка»
Інститут права, психології та інноваційної освіти,
кафедра педагогіки та інноваційної освіти
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ І
ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ В ОСВІТНЬОМУ ТА НАУКОВОМУ
ПРОСТОРІ**

Збірник тез доповідей за матеріалами
IV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції

5 листопада 2021 року

МУКАЧЕВО

УДК 373.2(063)

А 43

Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі : збірник тез доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 5 листопада 2021 р., Мукачєво / Ред.кол.: Т.І.Бондар (гол.ред.) та ін. – Мукачєво : МДУ, 2021. – 496 с.

**Рекомендовано до поширення в мережі Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол №4 від «18» листопада 2021 р.)**

Рецензенти:

Фізеші О.Й. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

Атрощенко Т.О. – доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

У збірнику вміщено тези доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі». Учасники конференції розкривають проблеми педагогічної освіти та розвитку особистості, використання новітніх технологій та інновацій в освіті, виховання особистості в контексті сучасної освітньої парадигми, особливості психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців до реалізації завдань компетентнісного підходу в освітньому процесі, дидактико-методичного супроводу компетентнісно орієнтованого навчання у початковій школі, сучасного стану та перспективи розвитку дошкільної освіти в Україні, теорії і практики управління освітою, історії педагогіки.

Видання призначено для науковців, викладачів, аспірантів, студентів педагогічних навчальних закладів, працівників системи освіти.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Редакційна колегія:

Бондар Т.І. – д. пед. наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту.

Добош Олена Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Іванова Вікторія Вікторівна – доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти, Мукачівський державний університет.

Пинзеник Олена Мафтеївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Фендик Оксана Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Томашевська Мирослава Олегівна – доктор філософії, асистент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту.

Черепаня Марія Тарасівна – доктор філософії, асистент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ

<i>Наталія Башавець, Ірина Баранова</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	14
<i>Тамара Бондар</i> РОЗВИТОК ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ЗАКАРПАТТЯ	18
<i>Тетяна Боржавич Олена Пинзеник</i> ПОНЯТТЯ ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СУЧАСНИХ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	23
<i>Ігор Гома</i> ВЗАЄМОДІЯ ВЧИТЕЛІВ ІЗ БАТЬКАМИ РОМСЬКИХ ДІТЕЙ ЯК ЗАПОРУКА ІНТЕГРАЦІЇ РОМІВ ДО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	27
<i>Галина Джанда</i> ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	30
<i>Марина Зейкан</i> ХАРАКТЕРИСТИКА ФЕНОМЕНУ САМОРЕГУЛЯЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	33
<i>Василь Тягур, Христина Лешко</i> РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ У ВНЗ	35
<i>Юлія Мельник, Любов Фенчак</i> КЛАСИФІКАЦІЯ ІМІДЖУ ПЕДАГОГА ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ЙОГО КОМПОНЕНТІВ	40
<i>Nataliya Mukan</i> PERSONAL AND PROFESSIONAL QUALITIES OF NEI TEACHER	43
<i>Людмила Прилуцька</i> КРЕАЛІЗОВАНІ ТЕКСТИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ – ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ	48
<i>Ірина Садова, Ірина Гутей</i> ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	53

РОЗДІЛ 2

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ

<i>Адріана Бабіля, Мирослава Томашевська</i> ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В КОНТЕКСТІ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОЇ ОСВІТИ	57
--	----

РОЗДІЛ 2 НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ

УДК 004.031.42:[37.015.311:159.923.2]

Адріана Бабіля,
спеціальність 013 Початкова освіта
другий (магістерський) рівень вищої освіти
Мукачівський державний університет
Мирослава Томашевська,
доктор філософії,
асистент кафедри педагогіки дошкільної,
початкової освіти та освітнього менеджменту
Мукачівський державний університет

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В КОНТЕКСТІ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОЇ ОСВІТИ

Сучасні зміни в суспільстві спонукають педагогів шукати інновації та впроваджувати їх у навчальний процес. Процес упровадження інновацій – складний, поетапний, потребує належного управління. Перед освітою поставлена задача формування нового покоління не лише як носія знань, а як генерації з переважаючим творчим мисленням, що здатна використовувати одержані знання та забезпечувати інноваційний розвиток суспільства в цілому та країни, зокрема.

Принципово новий ракурс погляду на особистість – з позиції гуманістичної парадигми освіти зумовив необхідність змін у побудові навчального процесу.

Саме тому, сучасна педагогічна думка висуває на перший план особистісно орієнтоване навчання, що прийнято тепер за основну парадигму. Ця технологія передбачає переведення учня в суб'єкт навчання та забезпечує його розвиток, розглядаючи особистість основною цінністю суспільства. Визнається необхідність реформування системи освіти в такому напрямі, щоб визначити учня центральною фігурою навчального процесу, становлячи тим самим його пізнавальну активність у центр уваги педагогів, управлінців, учених, розробників програм і засобів навчання. Втім, у практиці суб'єктність

учня, поки що не реалізується належною мірою.

Як свідчать останні дослідження, ці принципи актуальні і нині, більш того, вони лягли в підґрунтя сучасних пропозицій щодо реформування освіти та підготовки вчителів .

Особистісний підхід у освіті ставить у центр навчально-виховного процесу людину, її цінності, особистісну свободу та активність. З такого погляду на людину як на неповторну унікальну цілісність, активну творчу істоту, котра може впливати на свій розвиток і життя, виводиться мета освіти, що пов'язана не з виконанням соціального замовлення, а з пізнанням сутності людини, прагненням її до самовираження.

В зв'язку з цим відбулася концептуальна переорієнтація професійної педагогічної освіти: вона спрямовується на формування та розвиток особистості вчителя, який має творчу індивідуальність, а не виконавця законів ефективного навчання.

Ми вважаємо, що гуманістичний напрям у педагогічній освіті має стати серцевиною особистісно орієнтованого підходу до підготовки майбутніх вчителів початкової школи. Ми погоджуємось із С. Подмазіним, який виділяє наступні суттєві ознаки особистісно орієнтованої освіти:

1. Поняття “освіта” ми трактуємо більш широко, ніж це роблять зараз – як єдність усіх процесів (навчання, учіння, виховання, самовиховання, соціалізація), котрі розривають, пристосовують, формують, “освічують” особистість.

2. Особистісна орієнтація не є визнанням учня як такого (як індивіда, індивідуальності, суб'єкта) віссю освітнього процесу. Такою віссю є його особистість із проекцією в майбутнє: “особистість у минулому, особистість нині, особистість у майбутньому”. Головною умовою особистісно орієнтованої освіти є створення сукупності умов: усвідомлювана мета діяльності; моральні цінності, що культивуються; чітко визначені соціальні норми діяльності та поведінки, вихід на які підлягає санкціонуванню; межі соціокультурних цінностей, які визначають особистісно та соціально значимі спроби поведінки

учнів, які сприяють вільному, але водночас і морально, соціально орієнтованому розвитку особистості та схвалені суспільством.

3. Для гармонійного розвитку особистості та суспільства необхідна соціокультурна адекватність ціннісних систем і постійна трансформація цінностей, яка врівноважує вічне протиріччя між тим, що потрібно суспільству, і тим, що потрібно індивіду. Там, де немає такої гармонії, або щонайменше балансу, – настає розрив. Його можна уникнути, якщо врахувати психологічні чинники, котрі впливають на прийняття ціннісних систем.

4. Необхідно розглядати людину як складну систему, що саморозвивається. Певні закономірності такого розвитку визначені теорією розвитку неврівноважених систем – синергетикою. Відповідно до основних положень синергетичної методології, особливо в умовах мінливого суспільства, потрібно не нав'язувати особистості шляхи її розвитку, а створювати якомога більше умов і можливостей для її саморозвитку в межах соціокультурних норм і гуманістичних моральних цінностей.

5. Оптимальний розвиток особистості визначається її одночасною каузальною та цільовою детермінацією. Роль мети мають виконувати соціокультурні гуманістичні цінності. Причому цінності (ідеалізовані образи особистісного та суспільного буття) в детермінації розвитку особистості мають домінувати над соціальними нормами (правилами та стандартами особистості та суспільної поведінки і діяльності). Таке співвідношення має важливе значення, оскільки цінності є внутрішніми, а значить, більш стійкими детермінантами життєдіяльності особистості [1].

Інтерактивне навчання дозволяє розв'язати одразу кілька завдань: розвиває комунікативні вміння та навички, допомагає встановленню емоційних контактів між учасниками процесу, забезпечує виховне завдання, оскільки змушує працювати в команді, прислухатися до думки кожного. Нювати форми діяльності, переключати увагу на основні питання. Саме ці технології навчання відкривають можливості для розвитку творчого потенціалу студентів, сприяють підвищенню зацікавленості певним предметом, забезпечують різнобічний

розвиток особистості. Унаслідок повної відповідності до концепції особистісно орієнтованого, інтерактивного навчання має зайняти одне з головних місць у переході освіти до нових освітніх технологій.

Отже, можна зробити висновок, що інтерактивне навчання повністю відповідає вимогам часу стосовно адекватності освіти до змін, що відбуваються в світовому суспільстві. Порівняно з основними сучасними парадигмами освіти (традиційною й особистісно орієнтованою), можна зробити висновок, що інтерактивне навчання як педагогічна система в цілому, та його фрагменти у вигляді окремих технологій зокрема, здатні посісти одне з головних місць в особистісно орієнтованій педагогіці. Така відповідність інтерактивних технологій сучасним вимогам підтверджує відповідальну роль цього навчання в переході освіти до нової парадигми.

Список використаних джерел

1. Подмазін С. Особистісно орієнтована освіта як особливий вид діяльності. Упоряд. І.Рожнятовська, В.Зоц. К. : Ред. загальнопед. газ. 2005. – С. 43-50.

УДК 373.2.011.3-053.4:17.022.1-047.44(043.2)

Христина Барна

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти
Мукачівський державний університет

Неля Бабинець

спеціальність 012 Дошкільна освіта
другий (магістерський) рівень вищої освіти
Мукачівський державний університет

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДО ПРОБЛЕМИ МОРАЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Проблема морального виховання завжди була надзвичайно актуальною.

Ще у теоріях давніх філософів знаходимо опис морального стану певної епохи, що накладає відбиток на моральне виховання підростаючої особистості. Сократ визнавав вищою моральною цінністю справедливість. Платон переконував, що це внутрішнє удосконалення. Головними моральними якостями людини вважалися справедливість, співчуття, милосердя, доброта.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>